Sivistysvaliokunta

Perjantai 20.11.2026 klo 11.30—12.38

Läsnä
puheenjohtaja Tuula Haatainen sd
varapuheenjohtaja Ari Koponen ps
jäsen Sandra Bergqvist r (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Maaret Castrén kok (4) (3, 5, 6 osittain)
jäsen Eeva-Johanna Eloranta sd (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Pia Hiltunen sd
jäsen Mari Holopainen vihr (3, 4, 5) (2, 6 osittain)
jäsen Laura Huhtasaari ps (4, 5) (3, 6 osittain)
jäsen Hanna Kosonen kesk
jäsen Milla Lahdenperä kok (1, 2, 3, 4, 5) (6 osittain)
jäsen Mia Laiho kok
jäsen Pia Lohikoski vas
jäsen Nasima Razmyar sd (5, 6, 7, 8) (4 osittain)
jäsen Sara Seppänen ps (4, 5, 6, 7, 8) (3 osittain)
jäsen Markku Siponen kesk
jäsen Jaana Strandman ps (4, 5) (3, 6 osittain)
jäsen Oskari Valtola kok

Sihteerit
valiokuntaneuvos Marja Lahtinen
valiokuntaneuvos Maiju Tuominen

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 10 jäsentä.

Todettiin, että Lapset mukaan töihin -päivän johdosta kokouksessa oli läsnä myös kaksi lasta.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkinto-rekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta anne-

tun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarannosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 235/2026 vp

Valiokunnan mietintöluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto-, koulutus- ja tutkintorekistereistä annetun lain, julkisyhteisöjen henkilöstöltä vaadittavasta kielitaidosta annetun lain 13 §:n ja valtakunnallisesta osaamistietovarannosta annetun lain 9 §:n muuttamisesta liite A 3

Sihteeri esitteli mietintöluonnoksen.

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle opintoetuuslaiksi ja siihen liittyviksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 177/2026 vp

Toimenpidealoite TPA 33/2025 vp, 84/2026 vp

Valiokunta hyväksyi käsittelyn pohjaksi 19.11.2026 jaetun mietintöluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun loppuun.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi mietintöluonnoksen muutettuna.

Ed. Lohikoski ehdotti ed. Hiltusen kannattamana, että lakiehdotukset hyväksytään muutoin mietintöluonnoksen mukaisina paitsi 1. lakiehdotus muutettuna vastalauseesta 1 ilmenevän mukaisesti. Seuranneessa äänestyksessä mietintöluonnos voitti ed. Lohikosken ehdotuksen äänin 9—5 (2 tyhjää).

Ed. Kosonen ehdotti ed. Siposen kannattamana, että mietintöluonnoksessa ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto selvittää ja valmistelee tarvittavat lainsäädäntömuutokset opintolainahyvityksen ulottamiseksi nykyistä yhdenvertaisemmin myös niihin opiskelijoihin, jotka ovat suorittaneet ammatillisen tutkinnon ennen korkeakouluopintojaan, sekä ottaa huomioon opiskelijoille koulutuspolun aikana kertyvän kokonaisvelkataakan.” Seuranneessa äänestyksessä mietintöluonnos voitti ed. Kososen ehdotuksen äänin 9—2 (6 tyhjää).

Ed. Kosonen ehdotti ed. Siposen kannattamana, että mietintöluonnoksessa ehdotetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lausuma: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi opintolainahyvityksen määräaikoja koskevan sääntelyn toimivuutta ja valmistelee muutokset, joilla opiskelijavaihto, tavoitteellinen urheilu sekä perustellut alanvaihdot

voidaan ottaa hyväksyttävinä perusteina huomioon opintolainahyvityksen suoritusaikaa arvioitaessa.” Seuranneessa äänestyksessä mietintöluonnos voitti ed. Kososen ehdotuksen äänin 9—2 (6 tyhjää).

Mietintöluonnokseen lisättiin seuraavat kaksi lausumaehdotusta:

”1. Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto seuraa opintoetuusjärjestelmän lainapainotteisuuden vaikutuksia opiskelijoiden toimeentuloon, opintojen kestoon, työssäkäyntiin sekä koulutukselliseen tasa-arvoon ja antaa sivistysvaliokunnalle selvityksen tarvittavista toimenpiteistä opiskelijoiden velkaantumisen vähentämiseksi. 2. Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa alaikäisten oppivelvollisten maksutonta koulutusta koskevan oikeuden toteutumista yhdenvertaisesti eri puolilla Suomea, myös harvaan asutuilla alueilla ja saaristossa, joissa koulutuspalveluiden keskittäminen voi johtaa siihen, että alaikäinen joutuu muuttamaan pois kotoaan suorittaakseen oppivelvollisuutensa.”

Lisäksi luonnokseen lisättiin perustelujen kappaleiden 9 ja 16 loppuun viittaukset lausumaehdotuksiin sekä valiokunnan päätösehdotukseen lausumaehdotuksiin liittyvä ponsi. Muilta osin luonnos hyväksyttiin sellaisenaan.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Mietintöön jätettiin vastalause: 1. ed. Lohikoski, Eloranta, Haatainen, Hiltunen ja Holopainen; 2. ed. Kosonen ja Siponen.

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja vapaan sivistystyön järjestämistä häiriötilanteissa koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 233/2026 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 78/2026 vp
Vastine HE 233/2026 vp SiV 20.11.2026 hallitusneuvos Jenni Jokinen, opetus- ja kulttuuriministeriö Asiantuntijalausunto liite A 5
Asiantuntijalausunnon liite HE 233/2026 vp SiV 20.11.2026 hallitusneuvos Jenni Jokinen, opetus- ja kulttuuriministeriö Asiantuntijalausunto liite B 5
Asiantuntijalausunnon liite HE 233/2026 vp SiV 20.11.2026 hallitusneuvos Jenni Jokinen, opetus- ja kulttuuriministeriö Asiantuntijalausunto liite C 5

Valiokunnassa olivat kuultavina:
- hallitusneuvos Jenni Jokinen, opetus- ja kulttuuriministeriö, liite
- erityisasiantuntija Nuutti Rahikainen, opetus- ja kulttuuriministeriö

6. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi lääketieteellisestä tutkimuksesta annetun lain, kliinisestä lääketutkimuksesta annetun lain ja biopankkilain muuttamisesta sekä eräiksi muiksi laeiksi

Hallituksen esitys HE 110/2026 vp

Valiokunnan lausunto StVL 15/2026 vp

Valiokunta lopetti asiantuntijakuulemisen.

Valiokunta kävi valmistavan keskustelun.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

7. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

8. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on tiistaina 24.11.2026 kello 12.00.

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Marja Lahtinen